

Bildet i hallen – kan det være en kartong for vev?

Jeg har lurt på hvem som har malt bildet som nå er i hallen siden jeg så det første gang for noen uker siden. Motivet er «Torvslaget», det er jeg ikke i tvil om, men hvem er maleren? Jeg spurte Linken og hun sa at det visste dere ikke.

Jeg fikk umiddelbart en assosiasjon til billedvev fra 1940 til 1960-tallet og spesielt A/S Norsk Billedvev var i tankene mine. A/S Norsk Billedvev ble dannet av Den Norske Husflidsforening og Kunstindustrimuseet i 1950 etter at tre store tepper, som Else Halling (1899 – 1987) og hennes stab hadde vevet etter Kåre Mikkelsen Jonsborgs kartong, hadde fått enorm oppmerksomhet. Disse teppene var blitt til etter en konkurranse om utsmykning i Syd Galleriet i Oslo Rådhus. Her var fresker på de to kortveggene av Axel Revold og taket var også dekorert av ham. Selskapet for Oslo Byes Vel ønsket å gi dette rommet en kostbar gave og det var de nevnte tre tepper. Jonsborg vant konkurransen om teppene, der 25 utkast forelå. Det ble gitt tre premier foruten Jonsborg og det var til Tormod Sjaamo og Alf- Jørgen Aas, dessuten ble utkastene av Karl Høgberg og Håkon Stenstadvold innkjøpt av juryen.

Disse kunstnerne ble viktige innen billedvev på denne tiden der samarbeid med kunstner og håndverker, spinner, farger og vever, var en forutsetning for et profesjonelt resultat. Den ledende vever var Else Halling og fargereren var Sunniva Lønning. Kåre Mikkelsen Jonsborg (1912 – 1972) var ansatt som tegnelærer ved Den kvinnelige industriskolen fram til 1965, og Else Halling ledet vev avdelingen der, så de to hadde samarbeidet i mange år. Men mange andre malere kom til å tegne kartonger for A/S Norsk billedvev og Else Halling.

Bildet i hallen har satt i gang mange tanker hos meg, hvem kan dette være som har laget bildet? Jonsborgs komposisjoner har figurer med større tyngde, så jeg hadde Karl Høgberg og Tormod Sjaamo som to aktuelle kandidater. Etter å ha sett nærmere på Håkon Stenstadvold heller jeg også til ham, særlig på grunnlag av figurenes utforming og fargeholdningen.

Hvor kom bildet i hallen fra, kanskje det kan gi en ledetråd? For det er synd at en ikke vet hvem som har utført et så dekorativt og historisk interessant verk som er plassert så flott og riktig i Bymuseet. Det er en annen side ved dette bildet som uansett hvem som har utført det, får en til å tenke på en billedvevtradisjon som har forsvunnet, den

der kunstner og håndverker jobbet sammen. Det var i de nevnte årene veldig viktig innen utsmykning av offentlige og private bygninger. For noen år siden var jeg i Bergen på en doktor disputas og bodde på Hotell Norge. Jeg hadde fått rom her fordi jeg ønsket å se Håkon Stenstadvolds og Else Hallings to tepper med tittelen: «Velkommen til gårds» som var bestilt til resepsjonen her. Men de var ikke der mer, og da jeg spurte etter dem hadde de blitt fjernet da resepsjonen ble pusset opp. Ingen som var der da, kunne si meg hvor de var blitt av. Det var ikke snakk om noen små tepper, de målte hver av dem 115 cm høye og 2.93 lange, laget for rommet. Innredning er avhengig av tidens smak og man ønsker forandring, da er det ikke alltid at tidligere tiders verk blir tatt vare på. Tekstiler er dessuten lettere å ta ned enn integrerte kunstverk som fresker eller relieffer.

Det hadde vært flott om det var et utkast til billedvev som nå henger i hallen. For A/S Norsk Billedvev var en virksomhet knyttet til Oslo og ved undervisnings institusjonen Den kvinnelige Industriskolen som lå i Cort Adellers gate. Bygningen er i dag solgt til private som nå har revet funkis bygningen fra 1938. Den bygningen var lærerne den gang så stolte av. Heldigvis står bygningsdelen fra 1883 tilbake, men den historiske virksomheten innenfor disse veggene holder også på å forsvinne sammen med bygningen fra 1938. Dette er tekstilhistorie vil mange si, men det er også Oslo historie som går tilbake til 1875. Det er sikkert vanskelig å bevare i en by som forandrer seg så raskt og i tid da billedvev utført av kunstner og håndverker heller ikke er av særlig interesse. Så derfor var det med vemod jeg så opp på bildet i hallen og håpet er at jeg finner ut hvem som har laget det.

Med vennlig hilsen Kirsten

Rovig Håberg

pr. høst 2016